

ІНТЕРНЕТ АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНИ

01034, м Київ, вул.О.Гончара,15/3,офіс 22
тел./факс: (044) 2782925

УКРАЇНСЬКИЙ СОЮЗ ПРОМИСЛОВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ
Комісія з питань науки і ІТ

01001, м. Київ, вул. Хрещатик, 34,
тел.: (044) 2783069, факс: (044) 2263152

від «30» травня 2016 р.

№80

**Голові Верховної Ради України
Парубію А.В.**

*Щодо не підтримки проекту Постанови ВРУ
№2133а/П від 21.04.2016*

Шановний Андрію Володимировичу!

Інтернет Асоціація України (далі ІнаУ) та Комісія з питань науки та інформаційних технологій (далі — Комісія) висловлює Вам свою повагу та звертається з наступного приводу.

Незважаючи на те, що **Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі - ГНЕУ) вважає, що за результатами розгляду в першому читанні законопроект реєстр.№2133а від 19.06.2015 доцільно повернути суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання, 13.04.2016 на засіданні Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (далі - Комітет) прийнято рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду на пленарному засіданні в першому читанні цей законопроект прийняти за основу.** За результатами такого рішення Комітету у ВРУ зареєстровано відповідний проект Постанови ВРУ №2133а/П від 21.04.2016 (далі – проект Постанови).

Звертаємо увагу, що листами від 01.07.2015 №106 та від 08.07.2015 №148 ІнаУ та Комісія направили до Комітету зауваження та пропозиції (додаток 1 та 2), де було акцентовано увагу на те, що **законопроектом пропонуються зміни, які є повною калькою засуджених українським суспільством і парламентом законів 16-го січня 2014 року і впровадження яких загрожують посиленням диктатури у державі через створення авторитарних механізмів управління галуззю телекомунікацій та усіх сфер суспільного життя, перекреслюють надію на євроінтеграцію.** Проте, відповідей так і не отримали.

Відповідно до частини другої статті 44 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» (далі – Закон) засідання комітетів проводяться відкрито і гласно, а пунктом 11 частини першої статті 16 та частиною першою статті 22 Закону визначено, що **комітети при здійсненні законопроектної функції зобов'язані вивчати громадську думку, розглядати звернення громадян, об'єднать громадян, будь-які пропозиції.**

Аналіз доступних у мережі Інтернет документів Комітету (протокол - <http://komzakonpr.rada.gov.ua/uploads/documents/31554.pdf> та стенограма - <http://komzakonpr.rada.gov.ua/uploads/documents/31565.pdf>) показує, що обговорення

законопроекту на засіданні практично не відбулося, зауваження та пропозиції ІнАУ та Комісії, а також ГНЕУ, до членів Комітету не доводились, надавачі зауважень в порушення частини п'ятої та шостої статті 93 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», а також частини першої статті 48 Закону, для надання роз'яснень та висловлення думку щодо доцільності прийняття проекту Закону на засідання Комітету не запрошувалися.

Враховуючи значну шкоду від запровадження новацій законопроекту для розвитку громадянського суспільства та з метою недопущення порушення положень Конституції України та конституційних прав громадян, а також законодавства ЄС, ВИМАГАЄМО НЕ ПІДТРИМУВАТИ ПРОЕКТ ПОСТАНОВИ ТА ЗНЯТИ З РОЗГЛЯДУ ГАНЕБНИЙ ЗАКОНОПРОЕКТ.

Додаток:

1. Лист ІнАУ від 01.07.2015 №106, на 2 арк.
2. Лист Комісії від 08.07.2015 №148, на 4 арк.

З повагою,

Голова Правління ІнАУ

О.Федієнко

Віце-президент УСПП,
Голова Комісії з питань науки та ІТ

І.Петухов

Додаток 1

Голові Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності
КОЖЕМ'ЯКІНУ А.А.

Інтернет Асоціація України
04053, Україна, м. Київ,
вул. Олесь Гончара, 15/3, офіс 22
тел./факс: (044) 278-2925

Копії: Голові підкомітету з питань боротьби з організованою злочинністю Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності
БУХАРЄВУ В.В.

Першому заступнику голови Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку
ЛУК'ЯНЧУКУ Р.В.

Голові підкомітету з питань діяльності органів внутрішніх справ, податкової міліції та інших правоохоронних органів Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності
КОРОЛЮ В.М.

Першому заступнику голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності
ПАВЕЛКУ А.В.

Голові Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції
ПАЛАМАРЧУКУ М.П.

Вих. № 106
від 01 липня 2015 р.

Щодо Проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо посилення відповідальності за вчинені правопорушення у сфері інформаційної безпеки та боротьби з кіберзлочинністю (2133а від 19.06.2015)

Шановний Андрію Анатолійовичу

Інтернет Асоціація України, яка об'єднує понад 180 підприємств сфери інформаційно-комунікаційних технологій України, засвідчує Вам свою повагу та звертається до Вас у зв'язку із загрозою, яку несе вітчизняним споживачам, економіці держави та ринку телекомунікацій України прийняття проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо посилення відповідальності за вчинені правопорушення у сфері інформаційної безпеки та боротьби з кіберзлочинністю № 2133а від 19 червня 2015 р. (далі - Законопроект).

Ми підтримуємо декларовану мету Законопроекту щодо необхідності підвищення ефективності протидії кіберзлочинності у зв'язку з загрозливими викликами, які постали сьогодні перед країною у сфері національної безпеки. Але разом з тим наголошуємо, що військова агресія проти України та проведення АТО не можуть у демократичній державі служити виправданням для законодавчого посилення поліцейських функцій та заходів з обмеження розповсюдження інформації. Адже йдеться не про необхідні обмеження у особливий період, які мають здійснюватись згідно законам «Про правовий режим воєнного стану» та «Про правовий режим надзвичайного стану», а про закони мирного часу, які впроваджуються на довгостроковий термін.

Змушені констатувати, що ряд пропонованих Законопроектом змін є повною калькою з засуджених українським суспільством і парламентом законів 16-го січня 2014 року, а саме Закону про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та процесуальних законів щодо додаткових заходів захисту безпеки громадян. Йдеться, зокрема, про доповнення Кодексу України про адміністративні правопорушення статтею 188-43 «Невиконання законних вимог посадових осіб Служби безпеки України», яка дослівно повторює аналогічно норму «диктаторського закону», а також про доповнення ст. 39 «Обов'язки операторів і провайдерів телекомунікацій» Закону України «Про телекомунікації» нормою 182 про обмеження доступу абонентів до ресурсів мережі Інтернет на підставі рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, без рішення суду.

Впровадження цих новацій загрожує посиленням диктатури у державі через створення авторитарних механізмів управління галуззю телекомунікацій та усіх сфер суспільного життя, перекреслює надію на євроінтеграцію. Наслідком стане скорочення бюджетних надходжень через зменшення бази оподаткування внаслідок неминучого виведення бізнесу розміщення інтернет-ресурсів за кордон, зменшення кількості суб'єктів господарювання у сфері телекомунікацій та споживачів телекомунікаційних послуг, а також погіршення інвестиційного клімату.

Також слід зазначити, що ООН визнала право на доступ до Інтернету одним з невід'ємних прав людини. Згідно з документом ООН 2001 р., поширення інформації в Мережі має бути максимально вільним, обмежуючись лише тими ситуаціями, коли воно може призвести до порушення чийх-небудь прав, забезпечувати повсюдний доступ до мережі та співробітництво з ресурсами і організаціями, що сприяють вираженню громадської думки через Інтернет. Надані Законопроектом Національній комісії, що здійснює регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, неприцятаного їй права приймати без рішення суду власного рішення щодо обмеження доступу абонентів операторів телекомунікацій до ресурсів мережі Інтернет, через які здійснюється розповсюдження інформації, є порушення інших норм Закону України «Про телекомунікації» щодо вільного доступу, загально прийнятої системи судочинства України, зокрема презумпції невинуватості, а також не узгоджується з ст. 12 Директиви 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради «Про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема, електронної комерції, на внутрішньому ринку» («Директива про електронну комерцію»). При цьому забезпечення повного блокування інтернет-ресурсів, які розташовані за межами України, технічно неможливе, і впровадження норми про позасудове блокування веб-сайтів спричинить виведення бізнесу хостингу за кордон з відповідними бюджетними втратами.

До того ж, окремі положення Закону не узгоджуються з вимогами статті 19 Конституції України щодо визначення способу здійснення повноважень органами державної влади, та не враховують правової позиції Конституційного Суду України, оскільки не містять достатніх і завершених правових механізмів реалізації положень, як того вимагає принцип правової держави (Рішення від 30 травня 2001 року N 7-рп/2001).

Звертаємо увагу на прописану в Законопроекті новацію: зміни до ст. 25 Закон України «Про Службу безпеки України» щодо можливості Служби безпеки України подавати органам державної влади, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам, організаціям усіх форм власності обов'язкові для виконання припису пропозиції з питань національної безпеки, в той час, коли навіть Прокуратура України позбавлена функції загального нагляду та надання приписів, обов'язкових для виконання.

Враховуючи значну шкоду від впровадження законодавчих новацій для розвитку ринку телекомунікацій, свободи слова, суттєві втрати бюджету України від недоотриманих податків, з метою недопущення порушення положень Конституції України та конституційних прав громадян просимо Вас відкликати Законопроект до включення до порядку денного сесії Верховної Ради.

З повагою,

Голова Правління Інтернет Асоціації України

О.Федісінко

Доказок 2

УКРАЇНСЬКИЙ СОЮЗ ПРОМИСЛОВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ

Україна, 01001, Київ 1, вул. Хрещатик, 34
Тел.: (044) 278-3089, факс: (044) 226-3152
Банківські реквізити: П/р 26002301638 в
АК Промінвестбанк (ЗАТ) м.Київ, МФО 300012
ЄДРПОУ 00036897

УСПІ

КОМІСІЯ З ПИТАНЬ НАУКИ ТА ІТ

- 08 - 07 2015р.
№ 148

Голові Комітету Верховної Ради
України з питань законодавчого
забезпечення правоохоронної
діяльності

КОЖЕМ'ЯКІНУ А.А.

Щодо Проекту Закону 2133а від 19.06.2015

Шановний Андрію Анатолійовичу!

Комісія з питань науки та інформаційних технологій (далі — Комісія) висловлює Вам свою повагу та звертається з наступного приводу.

16 червня 2015 року у Верховній Раді України за № 2133а зареєстровано проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення відповідальності за вчинені правопорушення у сфері інформаційної безпеки та боротьби з кіберзлочинністю» (далі - законопроект).

По результатах опрацювання законопроекту зазначаємо, що окремі пропонувані ним новації не відповідають Конституції України, Господарському кодексу України, іншим Законам та європейському законодавству, та створюють загрозу збільшення випадків зловживання органами влади наданими правами.

Ряд новацій законопроекту взагалі взяті із законів 16-го січня 2014 року, прийнятих злочинною владою та скасованих завдяки Революції Гідності.

Реанімація таких новацій є не прийнятною і вже засуджена громадянами України.

Це стосується доповнень Кодексу України про адміністративні правопорушення статтею 188-43 («Невиконання законних вимог посадових осіб Служби безпеки України»), доповнення частини першої статті 39 («Обов'язки операторів і провайдерів телекомунікацій») Закону України «Про телекомунікації» пунктом 18² щодо обмеження доступу абонентів до ресурсів мережі Інтернет на підставі рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (далі - НКРЗІ), без рішення суду, а також доповнень статті 25 Закону України «Про Службу безпеки України» пунктом 3¹, згідно якого надається право Службі безпеки України, її органам і співробітникам без рішення суду безперешкодно отримувати доступ до будь-якої інформації, зокрема щодо споживача, телекомунікаційних послуг, а також блокувати доступ до інформаційних ресурсів, які повторюють аналогічні норми «диктаторського закону».

Це ж стосується й пункту 18³ частини першої статті 39 (надання на вимогу уповноваженого органу інформацію про своїх абонентів та спожиті/надані ними/ним послуги).

Звертаємо увагу, що ООН визнала право на доступ до Інтернету одним з невід'ємних прав людини. Поширення інформації в мережі Інтернет має бути максимально вільним, обмежуючись лише тими ситуаціями, коли воно може призвести до порушення чийх-небудь прав, забезпечувати повсюдний доступ до мережі та співробітництво з ресурсами і організаціями, що сприяють вираженню громадської думки через Інтернет.

Новації законопроекту стосовно обмеження доступу абонентів до ресурсів мережі Інтернет без рішення суду, є порушення норм Закону України «Про телекомунікації» щодо вільного доступу, загально прийнятої системи судочинства України, зокрема презумпції невинності, а також не узгоджуються зі статтею 12 Директиви 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради «Про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема, електронної комерції, на внутрішньому ринку» («Директива про електронну комерцію»).

Також звертаємо увагу на те, що пункту 2 статті 25 Закон України «Про Службу безпеки України» доповнюється новаціями, якими надається право Службі безпеки України, її органам і співробітникам подавати органам державної влади, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам, організаціям усіх форм власності обов'язкові для виконання припису пропозиції з питань національної безпеки, в той час, коли навіть Прокуратура України позбавлена функції загального нагляду та надання приписів, обов'язкових для виконання.

Внесення до статті 29 Закону України «Про телекомунікації» доповнень щодо покладання на центральний орган виконавчої влади в галузі зв'язку (ЦОВЗ) управління телекомунікаційними мережами загального користування та відповідальності за забезпечення їх сталості в період надзвичайних ситуацій не узгоджується з нормами Конституції України та Господарського кодексу України.

У даному випадку йдеться про обмеження права приватних власників (операторів телекомунікацій) щодо користування своєю власністю (адже управління є одним з елементів користування). Однак, відповідно до приписів статей 41, 64 Конституції України окремі обмеження прав і свобод можуть встановлюватися лише в умовах воєнного або надзвичайного стану.

Це ж стосується здійснення господарської діяльності в умовах надзвичайного або воєнного стану, порядок якої визначено статтями 416, 417 Господарського кодексу України.

У проекті ж окрім випадків надзвичайного та воєнного стану пропонується передбачити відповідне обмеження і у випадках надзвичайних ситуацій, що виходить за межі конституційного припису.

Також вважаємо за недоцільне доповнення частини четвертої статті 39 Закону України "Про телекомунікації" положенням стосовно покладання обов'язку на операторів телекомунікацій за власні кошти встановлювати на своїх телекомунікаційних мережах технічні засоби, необхідні для здійснення уповноваженими органами, крім оперативного-розшукових, також контррозвідувальних або розвідувальних заходів.

Звертаємо увагу, що під оперативного-розшуковою діяльністю (далі - ОРД) вже розуміється система гласних і негласних пошукових, розвідувальних та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та

оперативно-технічних засобів, передбачених статтю 2 Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність".

Крім того, згідно з вимогами статті 5 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» при прийнятті регуляторних актів не допускається дублювання діючих регуляторних актів.

Також звертаємо увагу на те, що зазначені новації законопроекту не в повній мірі відповідають рекомендаціям Резолюції Ради Європи EC COM 96/C329/01 "Про законне перехоплення телекомунікацій" і ENFOPOL 55 "Про оперативні потреби правоохоронних органів стосовно телекомунікаційних мереж загального користування та послуг зв'язку", зокрема стосовно покладання завдань лише на правоохоронні органи.

В контексті застосування нового терміну законопроекту, «технічні засоби розвідки» (абзац дев'ятий статті 9 Закону України «Про розвідувальні органи»), є підстава вважати можливим створення умов щодо не виконання вимог Указу Президента України «Про додержання прав людини під час проведення оперативно-технічних заходів» 7 листопада 2005 року № 1556/2005, зокрема:

- стосовно розширення переліку спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку, інших засобів негласного одержання інформації для проведення ОРД;
- визначення нових суб'єктів, що безпідставно матимуть права підрозділів ОРД;
- створення підстав для уникнення передачі цих засобів Службі безпеки України.

До того ж виникає невизначеність стосовно того, чи відносяться «технічні засоби розвідки» до спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку, інших засобів негласного одержання інформації або до засобів телекомунікацій, а також на який центральний орган виконавчої влади в подальшому буде покладено функції технічного регулювання у визначеній сфері.

Розширення меж заходів, передбачених новаціями статті 39 Закону України "Про телекомунікації", можуть також створити умови невиконання вимог статей 31 та 32 Конституції України, це підтверджується відмінністю деяких питань проведення заходів розвідувальної та контррозвідувальної діяльності, зокрема тих, що здійснюються без рішень суду. Таким чином новації не гарантуватимуть громадянам таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, не втручання в їх особисте і сімейне життя тощо, що також не відповідає приписам Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, зокрема статті 8, ратифікованою Україною.

Звертаємо увагу, що 21.05.2015 Постановою Верховної Ради України № 462-VIII схвалено Заяву Верховної Ради України "Про відступ України від окремих зобов'язань, визначених Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод" (далі – Заява ВРУ), на період до повного припинення збройної агресії Російської Федерації.

Згідно зі змістом пунктів 4-8 Заяви ВРУ, сьогодні вже діють ряд Законів, прийнятих з метою забезпечення життєво важливих інтересів суспільства і держави в умовах збройної агресії Російської Федерації.

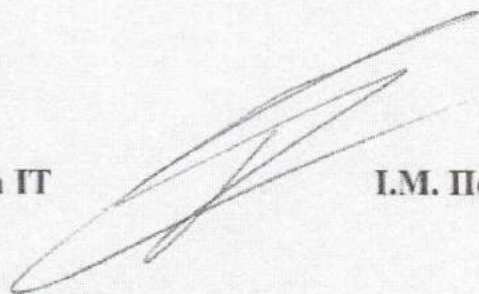
Але ВРУ не декларує можливість у демократичній державі законодавчого посилення поліцейських функцій та заходів з обмеження розповсюдження інформації. Адже йдеться не про необхідні обмеження у особливий період, які

мають здійснюватись згідно законам «Про правовий режим воєнного стану» та «Про правовий режим надзвичайного стану», а про закони мирного часу, які впроваджуються на довгостроковий термін.

Враховуючи значну шкоду від запровадження новацій для розвитку громадянського суспільства та з метою недопущення порушення положень Конституції України та конституційних прав громадян, а також законодавства ЄС, **ВИМАГАЄМО СПРИЯТИ ЯКНАЙШВИДШОМУ ВІДКЛИКАННЮ ГАНЕБНОГО ЗАКОНОПРОЕКТУ.**

З повагою,

Віце-президент УСПП,
Голова Комісії з питань науки та ІТ

І.М. Пестухов